

**MINISTERIE VAN
VOLKSGEZONDHEID
IN SURINAME**

**COVID-19 PREVENTIE PROTOCOL
VOOR
BOEKINGSKANTOREN EN
REISBUREAUS**

PROCEDURES

VERSIE 4.0

**MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID IN
SURINAME**

Drs Amar Ramadhin

Inhoudsopgave

1. Inleiding Protocol Reserveringskantoren.....	2
2. Informatie voor werkgevers/werknemers	4
Achtergrond informatie voor werkgevers(RIVM, 2020)	4
3. Infrastructurele en Organisatorische aanpassingen.....	6
4. Instructies voor werknemers	7
4.1. Maatregelen werknemers	7
4.2. Maatregelen met betrekking tot bezoekers.....	7
5. Stappenplan bij een infectie van een werknemer.....	8
5.1. Instructies bij COVID-19 positieve werknemer	8
5.2. Instructies voor COVID-19 suspecte werknemer op de werkvloer	8
6. Instructies voor bezoekers van de kantoren	9
6.1. Instructie voor de bezoekers.....	9
6.2. Instructies voor COVID-19 suspecte bezoeker	9
7. Instructies voor controleurs van het Ministerie van TCT	11
7.1. Maatregelen controleurs voor het beginnen van de werkzaamheden	11
8. Checklist werkgevers	11
9. Checklist controleurs van het Ministerie van TCT	12
Referenties	13

1. Inleiding Protocol Reserveringskantoren

Het protocol is opgesteld aan de hand van CDC- en RIVM- richtlijnen, Richtlijnen van andere of overheden en aangepast naar de praktijk in Suriname.

Er zijn verschillende stakeholders die samen moeten werken zodat het kantoor geordend en veilig is voor zowel de werknemers als de bezoekers. Deze zijn:

- De Werkgever/Eigenaar
- Werknemers
- Bezoekers

U dient er rekening mee te houden dat de informatie over CoVID-19 heel snel toeneemt en de evidentie en richtlijnen op korte termijn kan veranderen.

Definities:

- Boekingskantoren: reisorganisaties die pakketreizen met hun partners in het buitenland in Suriname organiseren. (inbound toerisme)
- Reisagenten : Verkoop kantoren voor vliegtickets naar het buitenland (outbound toerisme)

Dit protocol geeft de richtlijnen aan voor de boekingskantoren.

De verantwoordelijkheden, werkwijze en controle voor de werkgevers, werknemers zijn uitgewerkt.

De rol van de controlerende instantie het Ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme (TCT) is uitgewerkt.

De controleurs van TCT monitoren o.a. het dragen van mondneusbedekking, hygiëne maatregelen en de inrichting van het kantoor.

Dit document is tot stand gekomen in samenwerking met:

Protocol Reserveringskantoren	Datum	Protocol	Opmerkingen
Sylvia Ang	8 augustus2020	Versie 1	
Karuna Kartaram			
Sherida Mormon			
Sylvia Ang; Sherida Mormon, Karuna Kartaram	8-11 - 2020	Versie 3	Diverse opm. toevoeging reisbureaus
Sylvia Ang; Sherida Mormon	8-12 -2020	Versie 4	Review
Meelezer			
SHATA leden			
Cindy Uden -ASRA			
Ministerie van Volksgezondheid			
Vinoj Sewberath Misser	09 aug 2020	Versie 2	Versienummer aangepast, geredigeerd, stappen aangepast,
Vinoj Sewberath Misser	12-aug 2020	Versie 4	finalisering
Drs Maltie Mohan - Algoe	24 aug 2020	Versie 4	Correcties en aanvullingen
COVID-19 OMT	23 Aug 2020	Versie 4	Accoord

2. Informatie voor werkgevers/werknemers

Elk personeelslid moet op de hoogte worden gebracht over het ziektebeeld door middel van een gesprek of schriftelijke communicatie.

Instrueer de gedragsregels buiten werktijd om risico's te beperken

---

Achtergrond informatie voor werkgevers(RIVM, 2020)

Verwekker: Coronavirus SARS-CoV-2

Besmettingsweg: Mens-op-mens-transmissie via directe druppelinfectie (hoesten en niezen), mogelijk indirecte transmissie via oppervlakten, aerosolen tijdens medische procedures o.a. in gesloten ruimte met weinig ventilatie

Incubatietijd: 2-14 dagen (gemiddeld 5-6 dagen)

Besmettelijke periode: Het SARS-CoV-2 virus is mogelijk overdraagbaar ca 1-3 dagen voor het optreden van symptomen in 7-14 dagen na start van klachten. In ieder geval tijdens symptomatische fase waarna virus nog langer met PCR aantoonbaar kan zijn in de keel/feces.

Symptomen: Van milde luchtwegklachten (neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, hoesten), verhoging/koorts tot ernstige longontsteking en ademhalingsproblemen. Ook plotseling verlies van reuk en/of smaak (zonder neusverstopping) komt voor. De onderstaande klachten zijn gemeld bij Covid-19 patiënten:

- koorts,
- koude rillingen,
- hoesten,
- neusverkoudheid, kortademigheid, schorre stem,
- pijn bij de ademhaling,
- keelpijn,
- algehele malaise,
- vermoeidheid,
- algehele pijnklachten
- oculaire pijn,
- spierpijn,
- hoofdpijn,
- duizeligheid
- prikkelbaarheid/verwardheid/delir,
- buikpijn, anorexie/verlies van eetlust
- diarree, overgeven, misselijkheid
- verlies van of verminderde reukzin (hyposmie/anosmie) en smaakzin (dysgeusie/ageusie)
- conjunctivitis en verschillende huidafwijkingen.

Risicogroepen voor een ernstig beloop van CoVid-19:

- **Mensen die ouder zijn dan 70 jaar hebben een verhoogd risico op ernstig beloop**

- **Volwassenen (≥ 18 jaar) met onderliggende ziekten. Het gaat om volwassenen met:**
  - Chronische afwijkingen en functiestoornissen van de luchtwegen en longen, die vanwege de ernst onder behandeling van een longarts zijn;
  - Een chronische stoornis van de hartfunctie,
  - Diabetes mellitus: slecht ingestelde diabetes of diabetes met secundaire complicaties;
  - Ernstige nieraandoeningen die leiden tot dialyse of niertransplantatie;
  - Verminderde weerstand tegen infecties door medicatie voor auto-immuunziekten, na orgaan- of stamceltransplantatie, bij hematologische aandoeningen, bij (functionele) asplenie**, bij aangeboren of op latere leeftijd ontstane ernstige afweerstoornissen waarvoor behandeling nodig is, of tijdens en binnen 3 maanden na chemotherapie en/of bestraling bij kankerpatiënten;
  - Een onbehandelde hivinfectie of een hivinfectie met een CD4-getal $< 200/\text{mm}^3$;
  - Ernstig leverlijden in Child-Pugh classificatie B of C;
  - morbide obesitas (BMI > 40).

3. Infrastructurele en Organisatorische aanpassingen

De werkgever dient zorg te dragen voor adequate bescherming van de werknemers en juiste instructies met betrekking tot het bedrijf.

Verantwoordelijke instantie: Werkgevers/Bedrijven

a. Infrastructurele aanpassingen

Inrichting kantoor/werkomgeving

- Bij geen/weinig ventilatie op de werkplaats, deuren om het uur opengooien om te ventileren.
- Voor grote afgesloten ruimten, ventilatie of koelsysteem aanpassen.
- Plaatsen van screens op de bureau's of balies "sneeze guards"
- Met behulp van belijning aangeven waar de stoelen moeten staan, of "seating plan" organiseren met voldoende afstand.
- 1.5 meter overall afstandstickers
- Verzorg een goed geventileerde lunchruimte waar de afstand kan worden bewaard

b. Werkwijze/organisatorische beheersmaatregelen

- Zorg voor een optimale en communicatie met de werknemers
- Zorg voor een structurele reinigingsprocedure van de werkplaats
- Verzorg voldoende desinfectie mogelijkheden voor de werkplaats
- Zorg voor een aangepast rooster(een shiftverband werken)
- Verzorg voldoende mond/neuskapjes ten behoeve van het personeel

c. Educatie en communicatie

- Zorg voor een duidelijke communicatieafpraak
- Bij boekingen: geef duidelijk aan wat de regels zijn op de oorden en resorts. (zie daarvoor protocol resorts en oorden)
- Informeer het personeel over het ziektebeeld
- Verzorg een instructie voor hygiëne maatregelen, handenwassen, desinfectie, gezicht niet aanraken(CDC, 2020a)
- Verzorg een instructie voor het correct gebruik van mond/neuskapjes en masker.(CDC, 2020b)

4. Instructies voor werknemers

---

*Indien een werknemer een van de volgende symptomen vertoont dient deze de werkgever **onmiddellijk** telefonisch op de hoogte te brengen en **thuis te blijven**.*

De werknemer neemt onmiddellijk telefonisch contact op met de huisarts of BOG 178

- Koorts
- Koude rillingen
- Hoesten, Neusverkoudheid, kortademigheid
- Schorre stem, Keelpijn
- Pijn bij de ademhaling
- Algemene malaise
- Spierpijn
- Algemene pijnklachten
- Oog pijn; conjunctivitis
- Hoofdpijn, Duizeligheid
- Prikkelbaarheid/verwardheid/Delir
- Buikpijn, anorexie/verlies van eetlust
- Diarree, overgeven, misselijkheid
- Verlies van of verminderde reukzin en smaakzin (zonder verkoudheid)
- Verschillende huidklachten

4.1. Maatregelen werknemers

(Strikte controle en monitoring noodzakelijk)

1. Was de handen 20 seconden met water en zeep of desinfecteer met Alcohol 70%
2. Doe een schoon mondneuskapje aan.
3. Raak het gezicht of kapje niet meer aan.
4. De werkplek desinfecteren zoals het toetsenbord, muis, bureau, stoelen, telefoon, enz
5. Na vertrek van de gasten stoel en tafel desinfecteren
6. Handen wassen of desinfecteren na ontvangen van geld
7. Gemeenschappelijke lunchruimte/keuken/sanitair/deur en lichtknoppen na elk gebruik desinfecteren met sanitizing spray.

4.2. Maatregelen met betrekking tot bezoekers

1. Probeer fysiek contact met de bezoekers te voorkomen.
2. Communiceer beleefd met de bezoekers en wijs ze op de regels
3. Blijf op afstand van de bezoekers
4. Betalingen zoveel als mogelijk giraal
5. Desinfecteer de handen, bij voorkeur elke keer als er fysiek contact is met geld

5. Stappenplan bij een infectie van een werknemer

5.1. Instructies bij COVID-19 positieve werknemer

Indien een werknemer COVID-19 positief wordt getest, dient deze meteen de werkgever op de hoogte te stellen, zodat de nodige maatregelen getroffen kunnen worden in overleg met het personeel en de medische autoriteiten van BOG. De te nemen stappen zijn o.a.:

1. Informeer het overig personeel over de infectie
2. Controleer of er meerdere mensen met symptomen passend bij COVID-19 infectie, ondanks de eerdere instructie, de werkvloer hebben betreden
3. Controleer of alle hygiëne en beschermingsmaatregelen continu strikt zijn toegepast
4. Benadruk nogmaals het belang van de maatregelen en procedures
5. Maak contact met de autoriteiten van BOG voor verdere instructies, contact tracing, beoordeling aard van het contact en risico analyse van de overige medewerkers
  - De werknemers die met beschermingsmiddelen hebben gewerkt maar **niet in contact** zijn geweest met de positieve, moeten hun klachten zelf monitoren volgens instructies van BOG en bij klachten direct 178 of huisarts contacten.
  - Indien werknemers **geen risico** hebben gelopen, mogen ze met beschermingsmiddelen en inachtneming van de COVID maatregelen doorwerken.
    - a. Indien een werknemer **onbeschermd contact** heeft gehad met een positief geteste COVID-19 patiënt, moet deze in overleg met BOG gedurende 14 dagen in quarantaine thuis of in een overheidsfaciliteit
6. Bij het bekend worden van de infectie, een extra oppervlakte reiniging en desinfectie ronde toepassen met verdunde chloor oplossing en luchten. (Decontaminatie protocol)
7. Hou dagelijks contact met de medewerkers

5.2. Instructies voor COVID-19 suspecte werknemer op de werkvloer

1. Indien een werknemer suspect is voor COVID-19 op de werkvloer dan wordt deze in een aangewezen ruimte geïsoleerd en
  - Bij ernstige klachten worden de medische hulpdiensten direct ingeschakeld (178).
  - Bij milde klachten wordt de werknemer naar huis gestuurd en geadviseerd om zelf 178 of de huisarts te bellen
2. Na het afvoeren van de zieke worden de ruimtes gelucht en grondig gereinigd
3. Volg de instructies onder 5.1. indien deze werknemer positief wordt getest

6. Instructies voor bezoekers van de kantoren

---

*Indien u een van de volgende symptomen vertoont, dient u **thuis te blijven**, ga niet op straat of naar openbare plekken! Neem telefonisch contact op met de huisarts en/ of BOG 178*

- Koorts	- Algemene pijnklachten
- Koude rillingen	- Oog pijn; conjunctivitis
- Hoesten,	- Hoofdpijn, Duizeligheid
Neusverkoudheid,	- Prikkelbaarheid/verwardheid/Delir
kortademigheid	- Buikpijn, anorexie/verlies van eetlust
- Schorre stem, Keelpijn	- Diarree, overgeven, misselijkheid
- Pijn bij de ademhaling	- Verlies van of verminderde reukzin en smaakzin (zonder verkoudheid)
- Algemene malaise	- Verschillende huidklachten
- Spierpijn	

Indien u zich niet houdt aan de regels kan u toegang worden geweigerd

---

6.1. Instructie voor de bezoekers

1. Draag een mondneuskapje, zodra u in de nabijheid komt van mensen in de openbare ruimte; indien u uw mondneuskap wilt verwijderen voor frisse lucht dan dient u buiten de overheidsinstantie te stappen in openlucht
2. Was uw handen met water en zeep of desinfecteer uw handen met alcohol 70%.
3. Moet u ergens wachten, houdt minimaal 1,5-2 m afstand van de volgende personen.
4. Raak niet onnodig oppervlakken aan, en als het nodig is desinfecteer daarna uw handen
5. Volg de instructies in de kantoren strikt op
6. Eet of drink **niet** in het kantoor.
7. Betaal zoveel als mogelijk digitaal

6.2. Instructies voor COVID-19 suspecte bezoeker

1. Indien een bezoeker suspect is voor COVID-19 gedurende zijn aanwezigheid in de overheidsinstantie dan wordt deze in een aangewezen ruimte geïsoleerd en de medische hulpdiensten worden snel ingeschakeld (178, bedrijfsarts of huisarts)
2. Na het afvoeren van de zieke wordt de ruimte grondig gereinigd met chlooroplossing

6.3. Instructies voor bezoekers / klanten (Outbound & Inbound)

Maatregelen voor bezoekers uit het buitenland of bezoekers aan de locaties

- Inbound: Voor bezoekers/klanten uit het buitenland geldt dat die zich houden aan de COVID -19 maatregelen zoals voorgeschreven door de Surinaamse overheid/ het OMT
- Inbound: Bij de boekingen voor locatie dienen klanten op de hoogte te zijn van de geldende COVID-19 maatregelen van deze.
- Outbound: Bij het verkopen van de tickets naar het buitenland dienen de klanten op de hoogte te zijn van de COVID-19 maatregelen die in het land van aankomst gelden

7. Instructies voor controleurs van het Ministerie van TCT

---

*Indien een medewerker een van de volgende symptomen vertoont dient deze de werkgever **onmiddellijk** telefonisch op de hoogte te brengen en **thuis te blijven**.*

De medewerker neemt onmiddellijk telefonisch contact op met de huisarts en/ of BOG 178

- Koorts	- Algemene pijnklachten
- Koude rillingen	- Oog pijn; conjunctivitis
- Hoesten, Neusverkoudheid, kortademigheid	- Hoofdpijn, Duizeligheid
- Schorre stem, Keelpijn	- Prikkelbaarheid/verwardheid/Delir
- Pijn bij de ademhaling	- Buikpijn, anorexie/verlies van eetlust
- Algemene malaise	- Diarree, overgeven, misselijkheid
- Spierpijn	- Verlies van of verminderde reukzin en smaakzin (zonder verkoudheid)
	- Verschillende huidklachten

De medewerker meldt zich telefonisch aan bij de huisarts en/of BOG 178

7.1. Maatregelen controleurs voor het beginnen van de werkzaamheden

(Strikte controle en monitoring noodzakelijk)

1. Was de handen minimaal 20 seconden met water en vloeibare zeep of desinfecteer de handen met Alcohol 70%
2. Doe een schoon mond/neuskapje aan.
3. Raak het gezicht of kapje niet meer aan.
4. Temperatuur meten

8. Checklist werkgevers

Kennisoverdracht medewerkers

- Informatieverstrekking aan de medewerkers over het ziektebeeld
- Instructie over hygiëne en afstand houden
- Instructie correct gebruik mond/neuskapje
- Dagelijkse controle op symptomen
- Dagelijkse controle op hygiëne maatregelen voor betreding werkvloer
- Dagelijks controle op werkprocedures
- Dagelijkse controle op reinigingsprocedures

Informatie

- Instructies bekend maken aan bezoekers
- Instructies voor het bezoekend publiek bij de ingang bekend maken
- Informatie bekend maken dat bezoekers die zich niet houden aan de maatregelen kunnen worden geweigerd.

9. Checklist controleurs van het Ministerie van TCT

Kennisoverdracht medewerkers

- Informatieverstrekking aan de medewerkers over het ziektebeeld
- Instructie over hygiëne en afstand houden
- Instructie correct gebruik mond/neuskapje

Informatie

- Instructies bekend maken aan werkgevers en werknemers mbt gebruik van de voorzieningen.
- Instructies voor het bezoekend publiek bij de ingang bekend maken
- Informatie bekend maken dat bezoekers die zich niet houden aan de maatregelen kunnen worden geweigerd.

Referenties

CDC. (2020a). Cleaning and Disinfecting Your Facility | CDC. Retrieved July 29, 2020, from <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/disinfecting-building-facility.html>

CDC. (2020b). How to Safely Wear and Take Off a Cloth Face Covering | CDC. Retrieved July 29, 2020, from <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/how-to-wear-cloth-face-coverings.html>

RIVM. (2020). COVID-19 | LCI richtlijnen. Retrieved July 28, 2020, from <https://lci.rivm.nl/richtlijnen/covid-19>